

Na podlagi 7. točke prvega odstavka 157. člena, tretjega odstavka 252. člena in 2. točke prvega odstavka 501. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15) Agencija za zavarovalni nadzor izdaja

S K L E P **o lastni oceni tveganj in solventnosti**

I. Splošne določbe

1. člen (vsebina sklepa)

- (1) Ta sklep določa:
- podrobnejša pravila in vsebino lastne ocene tveganj in solventnosti iz 156. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15 ; v nadaljnjem besedilu: ZZavar-1) in
 - podrobnejšo vsebino poročil, obseg, način in roke poročanja o lastni oceni tveganj in solventnosti.
- (2) Vsebina tega sklepa se povezuje z vsebino 233., 304., 306. in 308. člena Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 12, 17. januarja 2015, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba).
- (3) Kadar se ta sklep sklicuje na določbe drugih predpisov, se te določbe uporabljajo v njihovem vsakokratnem veljavnem besedilu.

2. člen (obseg lastne ocene tveganj in solventnosti)

- (1) Pri izvedbi lastne ocene tveganj in solventnosti zavarovalnica oziroma pozavarovalnica (v nadaljnjem besedilu: zavarovalnica) upošteva vsa tveganja, ki jim je izpostavljena, vključno s tveganji, ki jim bo lahko izpostavljena v prihodnosti.
- (2) Lastna ocena tveganj in solventnosti vsebuje najmanj:
1. oceno solventnostnih potreb zavarovalnice;
 2. oceno, kako zavarovalnica stalno izpolnjuje kapitalске zahteve in zahteve glede zavarovalno-tehničnih rezervacij iz 2. točke drugega odstavka 156. člena ZZavar-1;
 3. informacije glede odstopanj na podlagi 3. točke drugega odstavka 156. člena ZZavar-1.

II. Ocena solventnostnih potreb zavarovalnice

3. člen (časovno obdobje ocene)

- (1) Zavarovalnica oceni solventnostne potrebe vsaj za čas trajanja svoje poslovne strategije, vendar ne manj kot za prihodnja tri leta.
- (2) Zavarovalnica pri oceni solventnostnih potreb upošteva tudi tveganja, za katera ocenjuje, da se lahko uresničijo izven časovnega obdobja, določenega v predhodnem odstavku.

4. člen (minimalna zahteva o pogostosti izvajanja ocene)

Zavarovalnica izvede lastno oceno tveganj in solventnosti vsaj enkrat letno, oziroma ob vsaki pomembni spremembi profila tveganj.

5. člen (vpliv ocene solventnostnih potreb na upravljanje zavarovalnice)

Zavarovalnica zagotovi, da se ocena solventnostnih potreb ustrezno upošteva pri izdelavi poslovnih načrtov in strategij.

6. člen (uporaba lastnih parametrov)

- (1) Zavarovalnica lahko za izdelavo lastne ocene tveganj in solventnosti uporabi lastni interval zaupanja in časovno obdobje.
- (2) Če zavarovalnica za izdelavo lastne ocene tveganj in solventnosti uporabi lastni interval zaupanja in časovno obdobje, morata biti ta izbrana skladno z določili VI. poglavja tega sklepa.
- (3) Lastni parametri morajo biti izbrani na način, ki upošteva lastnosti procesa strateškega odločanja zavarovalnice.

7. člen (ocena solventnostnih potreb ob uporabi standardne formule)

- (1) Zavarovalnica oceni solventnostne potrebe neodvisno od izračuna kapitalske ustreznosti z uporabo standardne formule iz 4.10.2. pododdelka ZZavar-1.
- (2) Če zavarovalnica kot osnovo za oceno solventnostnih potreb uporabi standardno formulo, mora utemeljiti, da standardna formula dobro opiše profil tveganj zavarovalnice.

8. člen (ocena solventnostnih potreb ob uporabi notranjega modela)

- (1) Zavarovalnica, ki uporablja polni ali delni notranji model iz 4.10.3. pododdelka ZZavar-1, mora biti sposobna dokazati, da notranji model igra pomembno vlogo v sistemu upravljanja na splošno in posebej v sistemu upravljanja tveganj zavarovalnice.

- (2) Zavarovalnica, ki uporablja polni ali delni notranji model, lahko ta model uporabi za oceno celotne potrebe po kapitalu. V odvisnosti od profila tveganj zavarovalnica po potrebi izvede še dodatne stresne ali scenarijske teste.

III. Stalno izpolnjevanje zahtev

9. člen

(stalno izpolnjevanje kapitalskih zahtev)

- (1) Zavarovalnica v oceno o tem, ali stalno izpolnjuje zahteve glede kapitalskih zahtev, vključi najmanj:
1. analizo profila tveganj in vpliv morebitnih prihodnjih pomembnejših sprememb v profilu tveganj;
 2. obseg in kakovost lastnih virov sredstev znotraj celotnega časovnega obdobja, za katerega se izvaja lastna ocena tveganj in solventnosti;
 3. sestavo lastnih virov sredstev po razredih kakovosti, ter morebitne spremembe v njihovi sestavi znotraj celotnega časovnega obdobja, za katerega se izvaja lastna ocena tveganj in solventnosti.
- (2) Za izpolnitev zahtev iz prvega odstavka tega člena zavarovalnica izvede vsaj stresne in/ali scenarijske teste v skladu s VII. poglavjem tega sklepa.

10. člen

(stalno izpolnjevanje zahtev glede ustreznosti zavarovalno-tehničnih rezervacij)

Aktuarska funkcija zavarovalnice za potrebe lastne ocene tveganj in solventnosti:

1. poda mnenje o tem, ali bo zavarovalnica neprekinjeno izpolnjevala zahteve v zvezi z izračunom zavarovalno-tehničnih rezervacij tekom celotnega časovnega obdobja, za katerega se izvaja lastna ocena tveganj in solventnosti;
2. opredeli morebitna tveganja, ki izhajajo iz negotovosti, povezanih z izračunom zavarovalno-tehničnih rezervacij.

IV. Pomembnost odstopanja profila tveganj od predpostavk standardne formule

11. člen

(uporaba tehničnih specifikacij)

Zavarovalnica za identifikacijo odstopanja profila tveganj od predpostavk standardne formule uporablja tehnične specifikacije, ki jih objavlja Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine.

12. člen

(merjenje odstopanj)

Zavarovalnica lahko kot prvi korak pri merjenju odstopanja profila tveganj od predpostavk standardne formule izvede kvalitativno analizo. Če iz te izhaja, da odstopanje ni pomembno, kvantitativne analize odstopanja ni potrebno izvesti.

V. Proces izvajanja lastne ocene tveganj in solventnosti

13. člen

(sestavni deli procesa)

Proces izvajanja lastne ocene tveganj in solventnosti zavarovalnice je sestavljen tako, da podaja informacije o:

1. tveganjih, ki se jim zavarovalnica izpostavlja. Ta tveganja so lahko merljiva ali jih je mogoče kvalitativno opisati;
2. pomembnosti in glavnih virih tveganj;
3. primernosti metod za oceno tveganj;
4. metodah zaščite pred tveganji in učinkovitosti te zaščite;
5. kakovosti in spremenljivosti lastnih virov sredstev za pokrivanje identificiranih tveganj, kakor tudi njihovi sposobnosti pokrivanja izgub.

14. člen

(zahteve glede učinkovitosti procesa)

- (1) Zavarovalnica vzpostavi učinkovite procese, strategije in sisteme:
 1. za redno presojo in vzdrževanje ustreznih lastnih virov sredstev, ki jih potrebuje za pokrivanje vrst in ravni tveganj, ki se jim izpostavlja, da lahko v vsakem trenutku izpolnjuje zakonske zahteve glede zadostnosti lastnih virov sredstev;
 2. za identifikacijo, merjenje in upravljanje glavnih virov tveganj iz predhodne točke, vključno s tveganji iz drugega odstavka 15. člena tega sklepa.
- (2) Procesi, strategije in sistemi iz predhodnega odstavka morajo:
 1. biti primerni naravi, obsegu in kompleksnosti poslov zavarovalnice;
 2. upoštevati učinke razpršenosti in njihovo vključenost v sistemih za merjenje in upravljanje tveganj;
 3. vključevati testiranje odpornosti na strese in scenarije v skladu z določili VII. poglavja tega sklepa.
- (3) Zavarovalnica pri oblikovanju procesov, strategij in sistemov uporabi načelo sorazmernosti iz VI. poglavja tega sklepa.

15. člen

(identifikacija tveganj)

- (1) Zavarovalnica identificira tveganja na podlagi informacij, ki jih pridobi od vseh organizacijskih enot, pri čemer temu ni zadoščeno, če samo ena organizacijska enota izvede identifikacijo tveganj za celo zavarovalnico.
- (2) V procesu identifikacije tveganj zavarovalnica upošteva vsa tveganja, ki se jim izpostavlja v trenutku izvajanja ocene, kot tudi tveganja, ki bi se jim lahko izpostavljala v prihodnosti. vključno z, vendar ne omejeno na, tveganja iz naslednjih kategorij, v kolikor so pomembna za zavarovalnico glede na obseg in naravo njenih poslov:
 - a. tržna tveganja;
 - b. kreditno tveganje;
 - c. likvidnostno tveganje;
 - d. operativno tveganje;
 - e. zavarovalno tveganje;
 - f. tveganje tržne koncentracije;
 - g. tveganja, ki izvirajo iz dejavnosti upravljanja pokojninskih skladov, najmanj tveganje zagotavljanja zjamčene donosnosti;

- h. tveganja na ravni skupine;
- i. poslovno tveganje, to je tveganje, ki izvira iz sprememb pri poslovanju zavarovalnice in vključuje tveganje, da zavarovalnica ne bi bila sposobna izvesti svojih poslovnih načrtov ali poslovne strategije, ter tveganja, povezana s plačno politiko zavarovalnice;
- j. tveganja, ki izvirajo iz zunajbilančnih postavk.

(3) Zavarovalnica popiše identificirana tveganja v obliki kataloga.

16. člen

(razvrščanje tveganj po pomembnosti)

- (1) Pomembna tveganja so tveganja, ki imajo lahko pomemben vpliv na delovanje zavarovalnice. Pomembna tveganja so lahko merljiva ali nemerljiva.
- (2) Zavarovalnica v okviru analize tveganj določi, katera tveganja so zanjo pomembna, in rezultate te klasifikacije ustrezno upošteva pri oceni celotnih solventnostnih potreb.

VI. Načelo sorazmernosti

17. člen

(komponente sorazmernosti)

Sorazmernost se nanaša na:

- 1. izbor metod vrednotenja;
- 2. kompleksnost procesa izvajanja lastne ocene tveganj in solventnosti;
- 3. pogostost izvajanja lastne ocene tveganj in solventnosti.

18. člen

(uporaba načela sorazmernosti)

- (1) Zavarovalnica za potrebe izvedbe lastne ocene tveganj in solventnosti vzpostavi procese in metode vrednotenja tako, da so skladni z organizacijsko strukturo, s profilom tveganj in njegovo kompleksnostjo ter sistemom upravljanja tveganj.
- (2) Zavarovalnica presoja kompleksnost profila tveganj vsaj v odvisnosti od:
 - 1. pravnoorganizacijske oblike zavarovalnice;
 - 2. strukture portfelja finančnih naložb;
 - 3. strukture portfelja zavarovalnih produktov;
 - 4. finančnih garancij in drugih upravičenj na podlagi zavarovalne pogodbe;
 - 5. poslovne strategije v zvezi s širitvijo na nove trge ali spremembo oziroma uvedbo novih produktov.
- (3) Zavarovalnica upošteva, da se lahko profil tveganj v času spreminja. Če se zaradi tega spremeni primernost procesov, metod ter pogostosti izvedbe lastne ocene tveganj in solventnosti, jih zavarovalnica ustrezno prilagodi glede na spremenjeni profil tveganj.

VII. Stresni in scenarijski testi

19. člen

(opredelitve)

- (1) Stresni test se nanaša na spremembo posameznega parametra, ki vpliva na vrednost sredstev, obveznosti in/ali lastnih virov sredstev zavarovalnice, ter na ugotavljanje učinka spremembe parametrov na njihovo vrednost.
- (2) Scenarijski test se nanaša na ugotavljanje učinka hkratne spremembe več parametrov, na primer istočasne spremembe v različnih kategorijah tveganj, ki vplivajo na zavarovalne posle, vrednosti finančnih naložb in spremembe obrestnih mer.

20. člen

(skladnost z izbranim intervalom zaupanja)

Zavarovalnica oblikuje stresne in scenarijske teste tako, da lahko na osnovi rezultatov slednjih v zadostni meri preveri stalno izpolnjevanje kapitalskih zahtev.

21. člen

(obseg stresnih in scenarijskih testov)

- (1) Pri določitvi obsega stresnih in scenarijskih testov zavarovalnica izhaja iz svojega profila tveganj in ob uporabi načela sorazmernosti identificira primeren obseg neugodnih dogodkov in okoliščin, ki lahko vplivajo na njeno poslovanje, ter upošteva svojo izpostavljenost:
 1. neugodnim okoliščinam, ki lahko trajajo dlje časa;
 2. nenadnim in velikim dogodkom, kot so na primer večje spremembe na kapitalskih trgih in naravne katastrofe;
 3. kombinacijam okoliščin in dogodkov iz prve in druge točke, ki lahko vključujejo nenadne in velike dogodke, ki jim sledi gospodarska recesija.
- (2) Zavarovalnica pri izvedbi stresnih in scenarijskih testov upošteva zlasti:
 1. kako se tveganja združujejo po posameznih delih poslovanja;
 2. kakršna koli pomembna potencialna tveganja, ki se lahko pojavijo v prihodnosti, ali pogojne izpostavljenosti;
 3. spremembo soodvisnosti med tveganji v primeru stresnih razmer;
 4. vpliv tehnik za zmanjševanje tveganj, vključno s prihodnjimi ukrepi upravljanja.

VIII. Dokumentacija in poročanje

22. člen

(seznam potrebne dokumentacije)

Zavarovalnica vodi naslednjo dokumentacijo o lastni oceni tveganj in solventnosti:

1. akt o lastni oceni tveganj in solventnosti;
2. dokumentacijo o vsaki izvedeni lastni oceni tveganj in solventnosti ter rezultatih le-te;
3. poročilo o lastni oceni tveganj in solventnosti, namenjeno notranji uporabi;
4. poročilo o lastni oceni tveganj in solventnosti, namenjeno Agenciji za zavarovalni nadzor.

23. člen

(akt o lastni oceni tveganj in solventnosti)

Akt o lastni oceni tveganj in solventnosti vsebuje vsaj:

1. opis postopkov, ki jih je zavarovalnica vzpostavila za izvedbo lastne ocene tveganj in solventnosti;
2. opis povezave med profilom tveganj, mejo dovoljene izpostavljenosti za posamezne vrste tveganj in solventnostnimi potrebami;
3. opis uporabljenih metodologij, vključno z informacijami o:
 - a. pogostosti in načinu izvedbe stresnih in scenarijskih testov ter drugih ustreznih analiz;
 - b. načinu zagotavljanja kakovosti podatkov;
 - c. pogostosti izvajanja ocene ter upravičenosti te pogostosti glede na profil tveganj in spremenljivost solventnostnih potreb glede na razpoložljive lastne vire sredstev;
 - d. časovnici izvajanja lastne ocene tveganj in solventnosti;
 - e. pogojev za izredno izvajanje lastne ocene tveganj in solventnosti izven časovnice iz prejšnje točke.

24. člen

(dokumentacija o vsaki izvedeni lastni oceni tveganj in solventnosti)

Zavarovalnica evidentira in dokumentira vse korake izvedene lastne ocene tveganj in solventnosti ter njene rezultate.

25. člen

(poročila o lastni oceni tveganj in solventnosti)

Uprava zavarovalnice zagotovi, da poročila o lastni oceni tveganj in solventnosti vsebujejo informacije, ki so:

1. popolne;
2. primerne;
3. pravočasne;
4. zanesljive;
5. jasne in nedvoumne;
6. konsistentne v času in v primerjavi z drugimi internimi poročili.

26. člen

(notranje poročanje)

- (1) Poročilo o lastni oceni tveganj in solventnosti, namenjeno notranji uporabi, odobri uprava ali upravni odbor zavarovalnice.
- (2) Z rezultati in ugotovitvami lastne ocene tveganj in solventnosti je potrebno v ustreznem obsegu seznaniti vse relevantne zaposlene v zavarovalnici. Ti zaposleni morajo biti seznanjeni z rezultati v takih časovnih rokih, ki jim omogočajo sprejemanje ustreznih odločitev.

27. člen

(poročilo Agenciji za zavarovalni nadzor)

Poročilo o lastni oceni tveganj in solventnosti, namenjeno Agenciji za zavarovalni nadzor, vsebuje najmanj naslednje informacije:

1. kvalitativne in kvantitativne rezultate ocene celotne potrebe po kapitalu ter zaključke, ki sledijo iz teh rezultatov;
2. podatke o uporabljenih metodah in predpostavkah;
3. informacije o celotni potrebi po kapitalu, ter primerjavo med celotno potrebno po kapitalu, zahtevanim solventnostnim kapitalom in razpoložljivimi lastnimi viri sredstev;
4. kvalitativne informacije, ki se nanašajo na analizo odstopanj med celotno potrebo po kapitalu in zahtevanim solventnostnim kapitalom, izračunanim po standardni formuli oziroma po polnem ali delnem internem modelu;
5. kvantitativne informacije o večjih odstopanjih med celotno potrebo po kapitalu in zahtevanim solventnostnim kapitalom, izračunanim po standardni formuli oziroma po polnem ali delnem internem modelu.

28. člen

(način in roki poročanja Agenciji za zavarovalni nadzor)

Zavarovalnica posreduje poročilo o lastni oceni tveganj in solventnosti iz četrte točke 22. člena tega sklepa Agenciji za zavarovalni nadzor, ko poročilo odobri uprava ali upravni odbor zavarovalnice v rokih, ki jih določa 312. člen Delegirane uredbe in v obliki, ki jo določa 313. člen Delegirane uredbe.

IX. Lastna ocena tveganj in solventnosti na ravni skupine

29. člen

(obseg ocene)

- (1) Za lastno oceno tveganj in solventnosti na ravni skupine se smiselno uporabljajo določila I. do VIII. poglavja tega sklepa.
- (2) Na ravni skupine je potrebno upoštevati tudi tveganja, ki imajo lahko pomemben vpliv na eno ali več družb skupine.

30. člen

(posebnosti skupine glede ocene solventnostnih potreb)

Zavarovalnica, ki je končna nadrejena družba v skupini na ravni Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: EGP), evidentira in dokumentira vsaj, kako so naslednji elementi upoštevani pri oceni solventnostnih potreb na ravni skupine:

1. opredelitev lastnih virov sredstev znotraj skupine in morebitnih potreb po dodatnem kapitalu;
2. oceno razpoložljivosti, prenosljivosti in zamenljivosti lastnih virov sredstev;
3. informacije o načrtovanih prenosih lastnih virov sredstev v okviru skupine, ki bi lahko pomembno vplivali na katero koli družbo v skupini in njihove posledice;
4. usklajenost strategij posameznih družb skupine s strategijami, vzpostavljenimi na ravni skupine;
5. posebna tveganja, ki jim je skupina izpostavljena.

31. člen

(posebne zahteve za enotni dokument o lastni oceni tveganj in solventnosti)

Če zavarovalnica, ki je končna nadrejena družba v skupini na ravni EGP, na podlagi 374. člena ZZavar-1 pripravi enotni dokument o lastni oceni tveganj in solventnosti, Agenciji za zavarovalni nadzor posreduje:

1. seznam družb v skupini, za katere so posamezne ocene, ki jih zahteva 156. člen ZZavar-1, zajete v enotnem dokumentu o lastni oceni tveganja in solventnosti, vključno z razlogom za sprejeto odločitev;
2. opis, kako so izpolnjene zahteve glede upravljanja na ravni teh družb in zlasti, kako so upravni, upravljalni ali nadzorni organi teh družb vključeni v postopek izvajanja ocene ter odobritev rezultata ocene;
3. opis, kako je strukturiran enotni dokument o lastni oceni tveganj in solventnosti, da se nadzorniku skupine omogoči ločitev posameznih ocen za druge nadzornike v kolegiju nadzornikov;
4. po potrebi posebno navedbo glede zahtevanih prevodov, pri čemer je posebna pozornost namenjena časovnemu razporedu in vsebini.

32. člen

(upoštevanje družb v skupini s sedežem v državah izven EGP)

Zavarovalnica, ki je končna nadrejena družba v skupini na ravni EGP, za namen ocene solventnostnih potreb upošteva tveganja, ki so jim izpostavljene družbe v skupini s sedežem izven držav, podpisnic Sporazuma o ustanovitvi Evropskega gospodarskega prostora. Pri tem posebno pozornost nameni oceni prenosljivosti in zamenljivosti lastnih virov sredstev.

X. Končna določba

33. člen

(uveljavitev)

Ta sklep začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00701-16/2015-9
Ljubljana, 22. 12. 2015
EVA 2015-1611-0164

Predsednik strokovnega sveta
Agencije za zavarovalni nadzor
Sergej Simoniti l.r.